

Fiske dhows i havnebyen Sur. 2014

Oman og erhvervsfiskeriet i Oman

Kurt Bertelsen Christensen. Somali Fair Fishing. Marts 2014

Denne beskrivelse og tilhørende fotos er udarbejdet efter et 10 dages turistbesøg i februar 2014, hvor jeg også brugte nogle dage på at besøge fiskerihavne nordvest og syd for Muscat. Jeg fik bl.a. et godt indblik Omans største fiskerivirksomhed Oman Fisheries Company (OFC), herunder et to timer langt møde med OFC generaldirektør Mr. Said og flere af hans folk og jeg mødte folk fra Omans fiskeriministerium, spørgsmålet var "Hvordan kan Omans fiskeri bidrage til udviklingen af fiskeriet i Somaliland?".

Der er langt (750 sømil) fra Berbera til den sydlige del af Oman og landets næststørste by Salalah, så det bliver den største udfordring for fiskeriet i Somaliland, hvis de vil bruge Oman som et marked i regionen. Det er der ellers mange gode grunde til bl.a. i lyset af at Somaliland ligger i direkte konkurrence med Yemen og de yemenitiske fiskere om rettigheder og fiskeri i Adenbugten. Formålet med denne beskrivelse er at give os et indblik i fiskeriet fra Oman og landets struktur og befolkning.

For at forstå fiskeriet i Oman, er det vigtigt at få lidt viden om landet, landets geografi, politiske historie, politiske ledelse, religion og ikke mindst Omans demografiske strukturer, med den ret så markante opdeling i omanere og gæstearbejderne. Der er næste lige mange af hver ca. 2 mio. så i alt bor der 4 mio. i et land der 7-8 gange større end Danmark.

Selvom det meste fiskeri er privatejet i dag, spiller myndighederne en meget stor rolle i opbygningen af det moderne erhvervsfiskeri i Oman. Fiskeriet er subsidieret i form af store nu forhenværende statsstyrede firmaer; af den meget omfattende infrastruktur der hører til fiskeriet; af støtte til udviklingen i selve fiskeriet og dets markeder og af meget lave energipriser.

I løbet af de ti dage besøgte jeg og familien flere museer og vi fik talt med så mange omanere som vi kunne overkomme. Og dette at tale med omanere er ikke svært. De ville gerne i kontakt med os og da alle taler engelsk, får man virkelig noget ud af at få talt med folk på hotellerne og ikke mindst taxichaufførerne. De er meget høflige – ja Oman har sågar et direktorat for høflighed.

Jeg og min familie kendte intet til Oman, andet end det vi forsøgte at lære os inden afrejsen og der er findes ikke meget skrevet om Oman på nettet. Dvs. det er det sikkert på arabisk, mens de engelske informationer er få og sporadiske. Bl.a. overraskede det os at Oman er så stort, at der er så få mennesker, at omanere

re i statur og udtryk adskiller sig meget fra saudier og at omanerne ikke er sunnier og shiaer, men ibaditter og det er ikke en gren af den muslimske tro man hører meget om.

Oman er et trygt land at rejse rundt i. Vi lejede bil (det gør alle) men vi rejste også på længere afstande i lokale busser (som næsten er tomme) fordi alle folk har biler og det er kun de fattigste gæstearbejdere og unge studerende der tager busser. Vi blev hjulpet rundt og bagagen er sikker overalt. Folk forlader også bilerne uden at låse dem og i det hele taget er der intet at være bekymret for hvad angår sikkerhed for en selv, sin familie og ens ting.

Observationer ind i landet mod Sur: Vi tog med bussen, den helt almindelige tur på ca. 5 timer til Sur. Og turen ud af Muscat er en historie for sig. Det er sindrige nye vejsystemer og man møder det ene palads lignende bygningskompleks, efter det andet. Ude af byen bliver det øde, meget øde. Inde i landet er der bjerge meget få byer og et meget rå landskab med få oaser og wadi udløb hvor vi mødte landsbyerne. **Foto**¹

Oman baggrund: Landet er et sultanat (317.000 km²) med bjerge i nordvest og ørken i syd. Landet ledes af sultanen Qaboostin Said som kom til magten i 1970, efter et kup hvor han afsatte sin far. Oman er et muslimsk land, men det er ikke med sunni og shia som fremherskende, men den mere moderate udgave af muslim kaldet ibadismen som sultanen og omanerne praktiserer. Ibadismen er ikke særlig udbredt i verden, men retningen har historiske rødder i Oman og ned langs Afrikas østkyst med Zanzibar som centrum.

Ibadismen er en mere politisk styret og forstået trosretning, end sunni og shia, og den indeholder mere demokrati, bl.a. i form af valg, hvor man vælger sine ledere. (Sultanen har ingen arvinger og det forventes at han efterfølges af en sultan som vælges - inden for familien forstås). Briterne har været aktive i landet og det franskmændene også forsøgt, men det var portugiserne, de byggede forte og i dag har Oman 500 forte, og derved kom Portugal til at spille den største rolle i Oman, fra 1500 – til slutningen af 1600 tallet, så blev de fordrevet. I 1870 tog briterne over (men omanerne selv mener ikke de var under britiske styre til 1951, hvor Oman officielt blev selvstændigt). Historisk har Oman haft et anspændt forhold til Iran og støttede Irak i krigen mod Iran, men støttede også USA's første angreb mod Irak om Kuwait. Oman har haft diplomatiske forbindelser med Israel og de har i dag en sikkerhedsaftale med USA. **Foto**²

Uanset hvor meget demokrati der nu er indeholdt i ibadismen, er det dog enevældet som styrer i Oman.

¹ Udsigt over landskabet i Oman

² En opstilling på et museum visende Muscat havn i 1800 tallet. Her ses tydeligt forskellen på hvorfor Oman er en fiskerination og hvorfor Somaliland ikke er det. Sur og andre havne på Oman kysten er også moderniserede naturhavne.

Omans 1700 km lange kyststrækning er velsignet med mange store og mindre naturhavne. Oman er også historisk set, først og fremmest, en søfartsnation, som indtil midten af 1800 tallet sejlede fragt med store dhows til Kina og det øvrige fjerne østen.

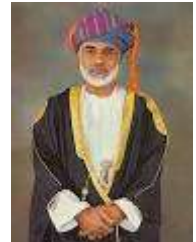

Fragt dhow
bygget i
1965. Nu på
museum i
Sur

Men da udviklingen med de europæiske dampskibe tog fart udkonkurrerede de hurtig de store dhows og Oman fik en længere periode, fra starten af 1900 til 1970, hvor landet også blev plaget af interne krige mellem konkurrerende sultan sønner og krige med Yemen, landet blev også delt i denne periode.

Den sidste krig sluttede mod Yemen i 1975, med den nu siddende sultan som hærfører. Og siden har han evnet at få samlet landet, godt hjulpet på vej af de voksende indtægter fra olie og gas. Sultanen selv er meget tydelig i det offentlige rum, man kan faktisk ikke se nogen steder hen, uden at møde de store portrætter af ham. Man går heller ikke ind i en bygning, uden at møde billedet af sultanen. Vi besøgte en del museer og her dyrkede man virkelige sultanen og hans historie. Der er bygget (men endnu ikke taget i brug) et nyt monumentalt national museum (COWI er rådgiver) og det bliver centeret om sultanen og det er da også bygget lige ved hans palads. **Foto**³

Valutaen er Rial (14,75 DDK) som er delt i tusind baisa. Valutaen handles ikke i udlandet. Prisniveauet i Oman ligger, på flere områder, som i Danmark. Hoteller og mad på hoteller er som i Danmark. Mens maden uden for hotellerne er billig. Kød, mælk, smør og fisk, handlet i supermarked er lidt billigere end i DK, men ikke ret meget. Men ude i de små butikker og de mindre markeder, for de mange gæstearbejdere fra Indien, Pakistan, Filippinerne er alt betydeligt billigere. Her kan man spise et enkelt måltid mad for en mindre end en rial, et beskedent måltid på hotellerne koster 5 rial. Hotellerne er også de eneste steder hvor man kan købe alkohol og det er også begrænset i tid. Benzinen er billig den koster 1.20 baisa ca. 2 kr. Og det er nemt og billigt at leje bil og køre rundt i Oman, så det gør alle og det gjorde vi også. EL er billig og det samme er vand de fleste steder. De får vand fra bjergene, fra undergrunden og fra afsaltningsanlæg.

Alle folk kører i bil, man ser ingen andre fodgængere end de mange tusinde der arbejder på konstruktioner af bygninger, anlæg og veje. Overalt bygges der og der bygges meget stort i bredden, sultanen har forbudt skyskrabere, så de højeste bygninger er 10 til 15 etager. Lige nu er de i gang med at bygge en ny lufthavn,

³ Sådan møder man sultanen over alt i det offentlige rum, det vil nu sige at der er mange udgaver af sultanens portræt.

stor selvfølger og den ligner i arkitektur, den nye i Dubai. Omkring de store bygninger er der mange grønne områder med store bede af blomster, alt kunstvandet gennem en mosaik af vandledninger.

Meget af det byggeri der foregår i Oman er uden for kategori. Byggeriet i Dubai og Abu Dubai er meget større, men det er skyskrabere og store landindvindinger der bygges og bebygges og byggeriet er meget internationalt. I Oman holder man fast i traditioner og det bliver både monomentalt og grønt, fordi man satser på pladserne uden de nye byggerier, der er græs og store blomster bede, alt anlagt med kunstvand. Så hvad omanerne ikke bygger i højden bygger de så i bredden. I forhold til Dubai er der også plads nok i Oman, men i Oman skal man have fjernet en masse bjerg, før der kan anlægges veje og bygges huse. For tiden lægges der også en stor gasledning fra felterne i syd mod nord og vest og det byggeprojekt fylder meget i landskabet.

Der bygges ufattelig mange veje og eksisterende veje udvides selv ud til mindre fjernt beliggende beboelser anlægges nye veje. De større veje er 6 og 4 sporede motorveje der løber på langs i de store land, man kan køre på motorvej fra Sohar i nordvest (grænsen til Emiraterne) til Salalah i syd (grænsen til Yemen) en strækning på over 1500 km. Det er store projekter for de graves ned i bjergene og der skal anlægges broer over de mange wadier og dybe kløfter, der leder vandet ud i havet. Wadierne selv er de få frugtbare områder af landet, hvor der kan dyrkes lidt og de områder er karakteriseret ved deres mange dadelpalmer.

Men uden for Muscat og de større byer er der så lidt trafik, at selv nordjyske politikere må se sig slået i kategorien "unødvendige motorveje". Men mens de nordjyske er lagt ude på marken, er de bredde tomme motorveje i Oman, gravet ned i bjergene (bjergene er relativt porøse så man graver dem ud i stedet for tunneller og langs bjergsiderne anlægges store beton konstruktioner og op ad bjergsiderne lægger man trådnet som plastres til i beton). De store motorveje ligner siderne på de huller der skrives i, når man har løst billet til Tivolis tog.

Landet og dagligdagen er meget præget af de store kulturforskelle der ses og opleves mellem omanere og gæstearbejdere. De lever hver for sig og der er mange jobs som gæstearbejdere ikke må tage. Taxi chauffører f.eks. de licenser gives kun til omanere og taxichaufførerne forklarede det logisk med at vi (turisterne) skulle have den bedste service vi kunne få, med hensyn til oplysninger om landet, landets historie, geografi og morfologi etc.

Ismail som kørte en del for os forklarede os grundigt om landet og dagligdagen. Han kørte taxi og havde flere virksomheder hans kone arbejde hjemme med børnene, men ellers mindede deres familieliv en del om vores. Han havde tre sønner og de fik en god uddannelse og så måtte de klare sig selv. Bryllup og valget af hustruer var deres eget valg, de måtte selv tjene til festligheder og husholdningen. Og Ismail havde sine problemer med de sønner som ikke havde tid og lyst til at være sammen med ham og han sloges hver morgen, for at få dem vækket og sendt i skole.

Over for hans beretning står Abdulla som var min guide fra Oman Fisheries Company. Han brugte en hel dag på at vise mig rundt i virksomheden og ude på pladserne, fiskemarkeder og fiskeriministeriet og nye auktioner. Han var fra Sudan og kom til Oman i 1984 og nu var han blevet 55 og når han blev 60 ville han ikke få fornyet sin arbejdstilladelse og så var det ellers ud af landet. Hans kone og børn boede i Sudan, for de kunne ikke komme til Oman, de er udelukket. Abdulla har så arbejdet i Oman i 35 år, i en rimelig stilling, men han har ingen rettigheder, opsparinger eller pension. Så han skal finde noget at leve af når han kommer tilbage til Sudan. Lønnen er ikke høj, en arbejder kan tjene 100 rial om måneden og det skal han leve af og sende penge hjem til familien. Abdulla tjener mere, men altså ikke nok til opsparinger, men til at leve for i Oman og til familien underhold i Sudan og til en rejse hjem hvert år. Der betales ikke skat i Oman og de ca. 2 mio. omanere har rettigheder til hospitaler, skoler, pensioner og meget andet som gæstearbejderne må

betale for. Der er flere forskellige typer af gæstearbejder status. Det laveste er en 3 måneders arbejdstilladelse og de arbejdere ser man i lufthavnen, i deres eget område, hvor de bliver tjekket i alle ender og kanter og de kan så få fornyet deres tilladelse, hvis arbejdsgiveren ønsker det. De arbejder på veje og bygninger, i hoteller med rengøring og madlavning og sikkert også som hushjælp. Så er der folk som Abdulla der får en opholds- og arbejdstilladelse 2 år af gangen. Og endelig er det forretningsfolket som kan drive forretning på licens og som også har deres familier i landet (hvordan deres status er ved jeg ikke).

Det er nemt at se hvilken befolkningsgruppe folk tilhører. Man ser næsten kun mænd i det offentlige rum og her er omanerne klædt i hel hvide kjoler og kalot eller tørkæde som i Yemen. Indere og pakistanere er klædt som derhjemme og folk som Abdulla bukser og skjorte. Og det er også en tydelig adskillelse i kommunikationen mellem de grupper. Omanerne taler alle engelsk, sikkert fordi de skal tale med gæstearbejderne og når de gør det er det som regel for at give en ordre på mad eller en opgave der skal løses. Omanske mænd er kendetegnet ved at være kraftig bygget, men ikke høje, sammenlignet med arabere som jeg kender dem og så har de bemærkelsesværdige store næser. Om det er derfor to mænd, der kender hinanden godt, gnider deres næser mod hinanden i mødets omfavelse, kunne jeg ikke få svar på.

Omans erhvervsfiskeri i 2012, hentet fra [Oman Fiskeriministerium](#) og OFC.

Omans havne og landingspladser.

Fra Omans næststørste by og havneby Salalah i syd, tæt på grænsen til Yemen, er der en 1700 km lang kyststrækning på nord og vest til grænsen til Emiraterne. Fra Salalah til Muscat ligger der store havnebyer som Dqum og Sur. I Dqum bygger man nu en helt ny fiskerihavn til en samlet sum af 100 mio. Rial ca. 1,5 mia. kroner, et kæmpe projekt. Sur er en af de største havne og fra Sur mod nord og vest ligger der mange havne og kyst landingspladser, bl.a. den store havn Quriat derefter Muscat, Seeb, Barka, Sohar, Shinas.

Barka: Sultanatet styrer udviklingen og meget store (også udenlandske) investeringer i Barka (5 mia. Rial) i hvad de kalder the Blue City. Der er et stort beboelseskompleks kaldet "Bølgen" og dertilhørende, ufattelig for os, infrastruktur som pt. ligner noget der blot kommer til at ligge hen, ligesom den store nye fiskerihavn der ligger uvirksom hen, kun befolket af et utal af måger.

Langs Seeb og Barkas 30 km kyst, ligger der klumper af kystfiskere og deres skure på stranden. Fra Barka og nord på bliver de fjernet og hele området udlægges til kyst promenade, hvor der plantes i tusinde af fuldt udvoksede palmer. Byggeriet skubber simpelthen kystfiskerne foran sig, for hele området er tænkt som det nye blå centrum i Oman og med i planen vil sultanen have et virksomt erhvervsfiskeri. Havnen er bygget, men ikke taget i brug. Ca. 30 km fra havnen har de bygget et fiskeauktions center som i størrelse næsen overgår fiskeriauktionen i Thyborøn og Hanstholm. **Foto**⁴

⁴ Barkas nye fiskeauktion

Det er et hypermoderne kompleks med internet auktion og alt hvad der hører til. Jeg var på stedet i et par timer og gik det hele igennem under ledelse af Mohamed (vicedirektør, tror jeg) og en masse andre folk på stedet.

Barku Whole Fish Auktion Center er bygget ude på den bare mark tæt op af OFC's enorme fryselager. Der ligger de og venter på nye virksomheder som er planlagt og som skal ligge i dette blå område.

Mine oplevelser i dette nye store center blev nærmest surrealistiske. De mange folk på betydningsfulde og vigtige stillinger, i dette fremtidens fiskemarked, var meget flinke, venlige og imødekommende, men de anede faktisk ikke ret meget om hvad de havde med at gøre. Og de blev da også ved med at sige at de skulle lære hele tiden og alt skulle rettes til. Men der stod vi i et byggeri til 5-10 mio. Real og som stadig manglede at blive indrettet med alt det udstyr der hører til en fiskeauktion – det er meget. De havde købt fiskekasser og plastpaller i Tyskland i store mængder og nogle enkle rustfri borde og en truck.

Vejene til auktionen var endnu ikke anlagt og de så også opgivende ud, når jeg spurgte hvordan de kunne blive klar til den officielle åbning i slutningen af marts. De havde sikret vandforsyningen vha. egen brønd, men de skulle samle spildevandet i tanke, for at det kunne blive kørt væk. De arbejder, sagde de på en plan, for kloakering på hele området, der skulle udbygges med fiskeindustri (OFC skulle også flytte deres virksomheder derud) og der ville blive meget store mængder af spildevand. Auktionen alene var bygget til en kapacitet på 30.000 tons fisk/år og det giver i sagens natur meget spildevand. Her burde et dansk firma melde sig med løsningen på de store problemer. De flytter al fiskeindustri ud og langt væk fra havet, som tidligere modtog al spildevand, så her skal der virkelig laves vandrensningsanlæg af den helt store slags. Inshalla blev naturligt nok brugt flittigt på den rundtur.

Men uanset hvad, kan man ikke ignorere det faktum at sultanen og hans folk bygger en enorm mængde infrastruktur til fiskeriet i Seeb og nu også i Dqum og som rosinen i pølseenden det flotte nye marked på havnen i Muscat. Fiskeriet har meget høj prioritet i Oman.

Men tilbagestår, som også Jeffri fra Oilwind har oplevet den, store mangel på viden om en moderne fiskeindustri i ministeriet. Det indtryk får man også når man ser hvordan ministeriet forklarer sig til verden omkring den via hjemmesiden. Sultanen og hans folk har taget en beslutning nu skal der satses på fisk og handel med fisk. Oman har i forvejen ca. 40 private og halvprivate firmaer som arbejder i fiskeri. Oman Fisheries Company (som har sit eget afsnit i denne rapport) er det største et aktieselskab som dog stadig kontrolleres af sultanen. De har arbejdet siden 1984 og skal nu deles op i enkelt firmaer under paraplyen OFC og det giver mange mindre virksomheder som bliver selvstyrende under OFC. Nu kommer regeringen med den store satsning og selvom alle understreger samarbejdet, er det tydeligt at OFC og de andre firmaer føler sig truet af dette regerings initiativ.

Men som jeg ser det har regeringen en masse penge, men de mangler alt for meget når det handler om viden og hvordan man opbygger en moderne fiskeindustri. Hvordan de løser de problemer liver meget spændende at følge.

De flytter al den tunge fiskeindustri fra havnen og ud i dette kompleks for havnen (havnene for der er fire i Muscat) skal nu være centrum for den anden store erhvervs satsning i Oman, turismen. Og det er på havnen i Mutrah (Muscat) tæt ved den berømte souq de er ved at opføre, hvad jeg vil kalde fiskeriets operahus. Det er et fantastisk projekt som bygges op omkring et fiskemarked designet af det norske arkitektfirma [Snøhetta](#). Byggeriet er godt i gang og det fylder hele havnen og det gamle fiskemarked og landingspladsen og fiskehandlen er blevet klemt inde. De mener byggeriet bliver færdig næste år og når det er færdigt, ser det ud som på animationen – for sådan bygger man i Oman.

Omans fiskeflåde.

689 stk. Dhows: Det er både glasfiber og træ og de er mellem 15-22 meter og alle med indenbords motorer og alle rigget til fiskeri med drivgarn, langliner, håndliner og ruser. De længste er 22 meter lange og de mindste 15 meter. De ejes af omanere, men besætningen (6-10 mand) er ofte fra østen.

19.245 glasfiber motorbåde: De er bygget over en og samme form. De længste er 10 meter ned til 7 meter og de 2.10 meter brede og alle har de mindst en 60 hk påhængsmotor, men mange, måske halvdelen, har to store påhængsmotorer. De hives på stranden og det går meget hurtigt med spil, eller fire hjuls trækker og hvor der en noget kyststrækning er der både, der kan være flere hundrede på en plads. Et eksempel er kysten fra Baka til Seeb vest for Mascat, her ligger der flere tusinde sådanne både over en strækning på 10 km. Og her er der bygget små huse, hvor fiskene har deres grej og når de lander, er det til opkøbere som er kontakt med købere fra firmaerne som så køber via telefonen og sender biler for at hente fangsten.

45.553 registrerede fiskere: Jeg fik det ikke afklaret, men jeg tror det tal kun dækker over omanere i fiskeriet. Jeg tror ikke at fiskerne (besætningerne fra udlandet) på de store dhows er med i denne statistik.

Fangst og salgstal 2012. Landet 188.117 tons (156.000 tons 2012) til en værdi af 139 mio Rial (2 mia. DDK) heraf var de 50.000 tun, kingfish etc. små pelagisk sardiner, makrel 70.000 tons og demersal som snapper, grouper etc. 45.000 resten blæksprutter, hummer, rejer og skaldyr. Eksport ca. 115.000 tons og import ca. 17.000 tons.

Sæsoner: Ligesom Somaliland hvor juni, juli og august ligger på halvdelen af de bedste måneder december til marts.

Oman Fisheries Company. SAOG. (OFC) Jeg mødtes med generaldirektør Said Rashid Al-Rawahi +968 24 509 501. Marketing direktør Mr. Shanocom. Sælger/køber Mr. Abdulla Havis 99 495 516. Sekretær Mary 99 261 187. Det følgende er noter fra møder med Said og Abdulla.

Fotos⁵ Selskabet er et aktieselskab, noteret på børsen og stiftet i 1998, hvor regeringen (sultanen) besluttede at Oman skulle have et kommercielt firma, der kunne medvirke til at udvikle fiskeriet. Stiftet så fiskerne ejer aktiemajoriteten dvs. at 15.000 fiskere ejer aktier i selskabet. Det betyder at regeringen ejer 24 % og sultanen selv 20 %. Selskabet består af 5 fabrikker, der processer fisk, 9 fabrikker der er leasede, 2 fabrikker i Yemen, 1 i Saudi Arabien og en i Bahrain. OFC har kontorer i Indien og Vietnam.

Derudover har de 200 fiskere på kontrakt og 14 (eller 40) af de større både (dhows).

⁵ Oman Fishing Co. Fryselager i Barka, her losses 120 tons fisk til Bangladesh

Foto⁶. OFC omsætter ca. 40.000 tons fisk/år hvoraf de 1000 t importeres (mest hajmallen som inderne vil have). Det er også en meget billig fisk og på hotellerne serverer man nu også denne pengasius (jeg fik den elendige fisk to gange). I dag eksporterer OFC og de 40 andre større og mindre firmaer i Oman fisk til 35 lande. Eksporten består næsten udelukkende af små pelagisk fisk som hele frosne sardiner, indisk makrel og den lange ribbon fish.

I 2011 blev alt trawlfiskeri forbudt i Oman, og trawlerne fik støtte til ombygning og nyt grej. Og senest er det også blevet svært at få licens til not - fiskeri. Jeg så flere større meget udtørrede og tilgroede (dvs. de ikke har været på havet i flere år) notbåde og trawlere som var lagt til kajen i flere havne.

I de kommende 5 år (sammen med regeringens store satsning på fiskeri) vil OFC ændres til et holding selskab. De har allerede udskilt lager og fryse huset ude i Barka. Og de vil nu også satse på at kunne levere opbevaring til flere typer af kølevarer, end fisk. Næste skridt er at danne et selskab, der skal koncentreres sig om fiskeri, og som skal overtager fartøjerne, købe flere og kapacitets opbygge i selve fangstleddet det er her Oilwind er aktiv og så skal det firma også stå for alle kontrakterne med fiskerne i OFC.

Regeringen tegner den strategiske udvikling af fiskeriet de kommende fem år hvor de har sat fokus på bedre forarbejdning og markedsføring af kvalitetsfisk (bedre priser) et mere udbygget fiskeri (større kapacitet i fangsten (som ellers har været støt stigende de sidste 10 år og sidst har regeringen også en stor satsning på akvakultur (de har en plan for produktion af 40.000 tons/år, det samme som vi producerer i Danmark). Men hvordan det skal ske, ferskvand eller og saltvand vides ikke.

I dag er der ca. 40 fiskeri virksomheder i Oman og de fleste små og familieejede. Regeringen arbejder for at flere omanere kommer i gang med fiskeriet ligesom i landbruget og derfor skal hvert nyt projekt/firma i Oman, leve op til følgende to succeskriterier: De skal beskytte miljøet og de skal skabe nye arbejdspladser lokalt, ellers får de ikke en tilladelse.

Uden disse to succeskriterier kommer man ikke gå i gang med noget nyt i Oman. Der er 300.000 arbejdssøgende og 1,2 mio. udlændinge (ansatte) i Oman, så Mr. Said mener ikke, at der er reelt problem med arbejdsløshed – men både fiskeri og landbrug har svært ved at tiltrække omanere som medarbejdere.

På spørgsmålet om hvordan, Oman her selvfølgelig OFC, kunne støtte opbygningen af erhvervsfiskeriet i Somaliland spurgte jeg om Oman ville købe fisk i Somaliland og hvis om de kunne tænke sig at hente fisken i Berbera?

Men her kom jeg hurtig til kort. Generaldirektøren er en flink mand, men i sit svar gjorde han krystalklart at han ikke ville sende flere fartøjer til Somalia (han kunne/ville ikke skelne mellem Somaliland, Puntland og det centrale Somalia) for ham var det hele Somalia. I 2009 sendte han 3 store dhows til Somalia, som han sagde, og jeg forstod at det var Puntland. Planen var at hjælpe de somaliske fiskere i deres fiskeri, der var masser af fiskere og udstyr til formålet. Men de blev hurtigt kapret og det tog flere måneder inden de fik dem fri. Besætningen blev behandlet så forfærdeligt, en døde og han blev lagt i et af skibenes fryserum, men kaprerne havde taget alt brændstof så han rådnede simpelthen. Det var tydeligt at her blev generaldirektøren meget berørt og vred. Og derfor sender han ikke skibe til Somali igen, før de har en regering, der

⁶ Oman Fishing Co. Fryselager i Barka, de har 8 af den størrelses fryserum på dette lager. 4 til fisk og 4 til kød.

kan styre dem. Han tror ikke, at nogen internationale fiskevirksomheder vil investere i Somalia, Italienerne har opgivet, kineserne har opgivet – alle er ude.

Men de somaliske fiskere vil altid kunne sælge kingfish, tun og sejlfisk i Salalah. De bringer fisken og rejser så hjem med det samme, understregede generaldirektøren.

I Oman fordeles skibets indtægt 50-50 mellem skibets ejer og besætning. De vil gerne i gang med langliner også fordi de redskaber ikke har brug for så meget besætning og fisken har højere kvalitet – men de har endnu ikke rigtigt fået det introduceret i Oman. Jeffri fra OILWIND kommer om en måned og han vil nu gå i gang med et træningsprogram. Jeg fortalte om vores metoder i træningen hvor vi sikrede fartøjet den indkomst de ville have fået med deres traditionelle udstyr, mod at de gik i gang med forsøgsfiskeriet. Fangsten fra forsøgsfiskeriet blev så modregnet i den forventede indtægt. Fangede forsøget mere end forventet, dvs. over det estimerede beløb, tilfaldt det fartøjet. Vi talte også om GPS, plotter og ekkolod som nødvendige instrumenter i pilke- og langline fiskeriet. De instrumenter har de større dhows allerede.

Situation fra et fiskemarked: Tirsdag den 11/2 ankommer jeg til markedet tidlig morgen. Selve markedet på havnen i Oman er en hal på ca. 100 x 100 meter uden vægge, med lange relativ lave marmorlignende borde. Der var omkring 50 sælgere denne morgen og de havde godt med fisk og lidt skaldyr også selvom kl. blev hen ad 11, inden jeg forlod markedet. Selve området for fisk og fiskeri ligger helt centralt i Muscat. Den nye fiskeauktion, som er under opførsel, fylder det meste af havneområdet og det er uden for enhver tvivl at fisk og fiskeri skal have en central placering i Omans ansigt udadtil.

Fotos⁷ Den vigtigste iagttagelse observation var lugten. Jeg har aldrig været på et fiskemarked, hvor der var så mange fisk og sælgere på et sted og hvor man ikke kunne lugte at man var på et fiskemarked (Den nye store fiskeauktion i Thyborøn lugter mere af fisk, end dette marked) Det var meget underligt. Lige da jeg gik derind, udefra gaden, var der en svag duft af fisk over hele stedet, men ellers intet og det burde ikke være muligt, set i lyset af det store aktivitets niveau på stedet.

Området omkring auktionen var overalt rettet til fisk og fiskeri. Fiskerne landede fisken ved kajer og direkte på stranden, efter at de små meget lange fartøjer var trukket op på stranden. De havde nogle enkle systemer til at få halet bådene op på det tørre strand. Bådene er ca. 10 meter lange og et par meter brede og med en lav bordgang. De var meget forstærket med meder, så de nemt kunne hales op på stranden. Men de fleste fisk kom ind til markedet via kølebiler som hentede fisken op og ned langs kysten.

På kysten foregår ophalingen med et spil og en række af pæle og/eller en mur, hvortil hvert fartøj havde en svær strop, her satte man en meget enkelt konstruktion af et hjul som trække tovet kørte i og så var båden

⁷ Fotos fra Muscat fiskemarked.

halet langt op på stranden i løbet af nogle få minutter og her fik man de sidste fisk ud af garnene og fisken blev landet direkte til markedet eller opkøber. Andre steder brugte man en fire hjuls trækker. Jeg så mange fartøjer i Muscat området på flere steder. Alle er bygget over den samme skabelon de er helt ens. De har indrettet sig med noget dæk som er brædder der kan føjes til og fra og selve båden er opdelt i tre "last-rum".

Markedet og salget af fisk i Oman: Når man kommer rundt i byerne og ind i forretninger og supermarkeder ser man at omanerne efterspørger fisk. Der er store fiskeafdelinger og fiskeforretninger med et stort udvalg af alle slags fisk. Det er muligt selvom alle byer og de større landingspladser har fiskemarkeder, så fisk er daglig mad i Oman

Fotos⁸ Afslutning og opsamling: Oman blev en spændende oplevelse også med dette fokus på fiskerisekto- ren og jeg mener at fiskeriet i Somaliland, som endnu kun er i sin vorden, kan lære meget af det omanske fiskeri. Dertil bør Somali Fair Fishing have udarbejdet en samarbejdsplan med det færøske firma OILWIND, som er meget aktiv i Oman, for et samarbejde om introduktion af pilkemaskiner og langliner i fiskeriet i Somaliland.

⁸ Fiskeforretninger og fiskeafdeling i et supermarked